

Sygn. akt I Ns 213/12

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2012 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Marcin Ilków

Protokolant : prot. sąd. Aleksandra Wąsiel

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2012 r. w Strzelcach Opolskich

na rozprawie

sprawy z wniosku **Banku (...) w C.**

z udziałem **(...)C.i (...). z o. o.w Z.**

o umorzenie weksła

postanawia:

I. uznać za umorzony weksel o następującej treści: strona wierzchnia „Z., dnia 28 grudnia 2011 roku na 78.523,20, 05 kwietnia 2012 r. zapłacimy bez protestu za ten sola weksel na zlecenie J. R.prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...)z siedzibą przy ul. (...), (...)-(...) K., sumę siedemdziesiąt osiem tysięcy pięćset dwadzieścia trzy złote 20/100, płatny (...) S.A.I/O Z.(...)„(...)” sp. z o.o.(...)-(...) Z.ul. (...)”; strona spodnia „ustępuje na zlecenie (...) Sp. z o.o.z siedzibą w C.(...)(...)(...)-(...) K.przy ul. (...)NIP (...)” i „ustępujemy na zlecenie Banku (...) S.A.Oddział w C.waluta do inkasa (...) S.A.(...)-(...) C.ul. (...)NIP: (...)(...)”;

II. obciążyć kosztami postępowania strony w zakresie przez nie poniesionym.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 21 marca 2012 roku Bank (...) S.A. w C. wniósł o umorzenie weksła wystawionego przez (...) Sp. z o.o. w Z..

W uzasadnieniu wskazano, iż w dniu 13 marca 2012 roku (...) Sp. z o.o. W C. przedstawił wnioskodawcy weksel wystawiony przez (...) Sp. z o.o. w Z. na kwotę 78.532,20 zł. Bank przyjął przedmiotowy weksel do inkasa, jednak w trakcie realizacji dyspozycji związanej z inkasem zaginął jego oryginał. Tym samym Bank dysponuje jedynie kserokopią weksła, która została mu udostępniona przez (...) SA z siedzibą w C..

Pismem z dnia 20 sierpnia 2012 roku uczestnik postępowania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. wniósł o oddalenie wniosku jako przedwczesnego i obciążenie kosztami postępowania wnioskodawcę.

Uzasadniając uczestnik podniósł, iż w jego ocenie niezrozumiałym jest, by w instytucji bankowej doszło do zaginięcia weksła, w związku z czym Bank winien zarządzić drobiazgowo poszukiwania dokumentu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 grudnia 2011 roku (...) sp. z o.o. w Z. wystawiła weksel na kwotę 78 523,20 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy pięćset dwadzieścia trzy złote 20/100), płatny do dnia 05 kwietnia 2012 r. w Banku (...) S.A. I/O Z., bez protestu,

na zlecenie J. R. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w K.. Weksel ten został następnie indosowany na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. (obecnie po przekształceniu (...) SA w C.), a następnie na rzecz Banku (...) S.A. Oddział w C..

Dowody:

- kserokopia weksla z dnia 28 grudnia 2012 roku k. 9;
- zlecenie inkasa własnego z dnia 13 marca 2012 roku k. 10;
- odpis KRS nr (...), k. 41-45;

Pracownik firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. (obecnie (...) SA), będący jej członkiem Zarządu – P. T. w dniu 13 marca 2012 roku przekazał na sali operacyjnej w Oddziale Banku wnioskodawcy w C. przedmiotowy weksel wraz z innymi wekslami opiekunowi spółki – E. W. podjęcia dalszych czynności. Zlecenie inkasa co do każdego z przekazanych weksli było złożone w 2 egzemplarzach, na których miało się podpisać dwóch upoważnionych pracowników Banku.

Weksel ten po przyniesieniu go z sali operacyjnej został przyjęty przez pracownika Banku B. K., która w ramach zakresu swych obowiązków zobligowana była do jego ostemplowania oraz wydrukowania m. in. pisma do Banku (...) Oddział w Z.. Czynności takie musiała podjąć, z uwagi na to, iż każdy weksel musi być ostemplowany indosem oraz pieczętką bankową z podpisem dwóch upoważnionych osób.

Ww. pracownica Banku w chwili wykonywania powyższych czynności stemplowania wszystkich wtedy przyniesionych weksli zauważyła na jednym z nich błąd w indosie. Nie spotykając się wcześniej z taką sytuacją skontaktowała się z prawnikiem Banku, by ustalić tok postępowania. Przedmiotowy weksel został wtedy ostemplowany.

Egzemplarze dla pracownika spółki zostały przyniesione po około 10 minutach wraz z plikiem innych dokumentów, m. in. z dokumentem zleceniem inkasa przedmiotowego weksla. P. T. wyszedł z Banku, a w otrzymanym pliku dokumentów nie było przedmiotowego weksla.

Z uwagi na to, iż B. K. nie uzyskała porady prawnika w godzinach pracy, dokumenty wraz z przedmiotowym wekslem złożyła do skoroszytu, który zostawiła na swoim biurku.

Po przyjściu do pracy w dniu następnym zauważyła, iż weksla wraz z innymi dokumentami nie było na biurku. Wspólnie z innymi pracownikami podjęła poszukiwania weksla zarówno na swoim biurku, jak i na biurku swojego przełożonego – J. G.. Przeszukano także archiwum oraz inne pomieszczenia Banku. Weksla nie odnaleziono.

B. K. oraz J. G. złożyły pisemne wyjaśnienia w przedmiocie zaginięcia weksla.

(...) SA z siedzibą w C. udostępnił wnioskodawcy kserokopię weksla, którą w dniu 13 marca 2012 r. otrzymał w Banku P. T..

Dowody:

- protokół zgłoszenia zagubienia dokumentów z dnia 14 marca 2012 roku k. 4
- zeznania świadka B. K. k. 51-52
- zeznania przedstawiciela uczestnika postępowania (...) SA – P. T. k. 52

W związku z treścią art. 96 ust. 3 Prawa wekslowego na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2012 roku Sąd wezwał posiadaczy zaginionego weksla do zgłoszenia się w ciągu 60 dni i do okazania weksla Sądowi, w drodze ogłoszenia.

Ogłoszenie o treści: Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich, I Wydział Cywilny, ul. Opolska 11, 47-100 Strzelce Opolskie, w sprawie toczącej się pod sygn. akt I Ns 213/12 z wniosku Banku (...) z udziałem uczestników: (...) SA w C. oraz (...) Sp. z o.o. w Z. o uznanie weksla za umorzony wzywa wszystkich posiadaczy zaginionego weksla własnego o treści:

Strona wierzchnia – „Z., dnia 28 grudnia 2011 roku na 78 523,20 05 kwietnia 2012 r. zapłacimy bez protestu za ten sola weksel na zlecenie J. R.prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...)z siedzibą przy ul. (...), (...)- (...) K., sumę siedemdziesiąt osiem tysięcy pięćset dwadzieścia trzy złote 20/100, płatny (...) S.A.I/O Z.(...)„(...)” sp. z o.o.(...)-(...) Z.ul. (...)(dwa podpisy); 2. Strona spodnia – ustępuje na zlecenie (...) Sp. z o.o.z siedzibą w C.(...)(...)-(...) K.przy ul. (...)NIP (...)(podpis), Ustępujemy na zlecenie Banku (...) S.A.Oddział w C.waluta do inkasa (...) S.A.(...)-(...) C.ul. (...)NIP: (...) (...)(podpis)”, aby w terminie 60 dni od ukazania się ogłoszenia zgłosili się i okazali weksel Sądowi Rejonowemu w Strzelcach Opolskich, pod rygorem uznania weksla za umorzony, zostało opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 27 września 2012 r.

Dowód:

- Monitor Sądowy i Gospodarczy nr (...)((...)) pozycja (...);

W terminie, oznaczonym w wezwaniu, nikt nie zgłosił się do Sądu z zaginionym wekslem.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę. Nie ujawniano żadnych okoliczności podważających ich wiarygodność.

Do ustalenia stanu faktycznego pomocne były zeznania świadka B. K. – pracownika wnioskodawcy oraz przedstawiciela uczestnika postępowania – firmy (...) SA w C. – P. T.. Zeznania tych osób były wiarygodne, konsekwentne oraz w sposób przekonujący wykazały sposób postępowania tych osób w dniu 13 marca 2012 r. w przedmiocie przyjęcia weksla, co się z nim potem działo, a także faktu jego zaginięcia. Nie było podstaw żeby ww. osobom nie dać wiary, tym bardziej, że ich zeznania były spójne, a także nie zostały zakwestionowane przez inne strony postępowania. Biorąc pod uwagę, że B. K. była osobą, w której posiadaniu był weksel, a J. G. była jej przełożoną, i jej zeznania pokrywałyby się z zeznaniami B. K. Sąd pominął dowód z jej zeznań, uznając, że odraczenie rozprawy celem przesłuchania tego świadka byłoby niecelowe i powodowałoby niepotrzebną przewlekłość postępowania, tym bardziej, że okoliczności podnoszone we wniosku zostały wystarczająco wykazane zeznaniami już przesłuchanych osób.

W przedmiotowej sprawie zastosowanie znalazł przepis art. 96 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936 r., nr 37 poz. 282, z późn. zm.).

Zgodnie z ust. 1. tego przepisu ten, komu weksel zaginął, może żądać od sądu rejonowego miejsca płatności wekslu uznania go za umorzony. We wniosku należy podać istotną treść wekslu oraz uprawdopodobnić jego utratę, jak również interes prawny, który uzasadnia żądanie umorzenia (ust. 2). Sąd przez ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wezwie posiadacza zaginionego wekslu do zgłoszenia się w ciągu sześćdziesięciu dni i do okazania wekslu sądowi (ust. 3). Termin ten biegnie od dnia płatności wekslu, a gdyby wniosek zgłoszono po terminie płatności lub gdyby termin płatności wekslu nie był oznaczony - od dnia ogłoszenia. Końcowy dzień terminu powinien być oznaczony w ogłoszeniu według daty kalendarza (ust. 4). Jeżeli w ciągu terminu, oznaczonego w wezwaniu, nikt nie zgłosi się z wekslem, sąd wyda orzeczenie, uznające weksel za umorzony (ust. 5). Jeżeli natomiast posiadacz wekslu zgłosi się przed wydaniem orzeczenia, sąd umorzy dalsze postępowanie po przesłuchaniu interesownych i po okazaniu wekslu żądającemu umorzenia (ust. 6). Zarówno o wszczęciu postępowania, jako też o jego wyniku sąd zawiadomi trasata i wszystkich dłużników wekslowych, wskazanych przez żądającego umorzenia wekslu (ust. 7).

Przepis ten należy interpretować łącznie z uwzględnieniem charakteru i znaczenia weksla. Weksel jest bowiem papierem wartościowym, który stwierdza istnienie określonego prawa majątkowego, jakim jest roszczenie prawne posiadacza weksla o zapłatę przez dłużnika sumy wekslowej. Bez posiadania weksla wierzyciel nie może wykonywać tego prawa. W przypadku zaginięcia weksla musi podjąć więc kroki, które umożliwią mu wykonywanie jego

uprawnień. Przez „zaginięcie” weksla należy rozumieć m.in. zagubienie weksla, jego kradzież oraz całkowite zniszczenie.

O umorzenie weksla może wystąpić jedynie ten, kto wekslem władał w chwili jego zaginięcia. Przy czym może to być zarówno posiadacz weksla, jak i dzierżyciel, pod warunkiem że w chwili zaginięcia weksel znajdował się w ich rękach. Z żądaniem wystąpienia o umorzenie weksla in blanco nie może wystąpić osoba, która go podpisała.

Wniosek o umorzenie weksla należy skierować do sądu rejonowego miejsca płatności weksla, a w przypadku, gdy weksel był in blanco, do sądu miejsca, w którym weksel miał być płatny. We wniosku o umorzenie należy podać istotną treść weksla a także uprawdopodobnić zaginięcie weksla oraz interes prawny w jego umorzeniu. Przy wekslu zupełnym będzie to np. niemożliwość żądania od dłużnika zapłaty sumy wekslowej, a w przypadku weksla in blanco niemożliwość zwrotu weksla wystawcy. Żądający umorzenia powinien także wskazać wszystkich dłużników wekslowych, ze względu na to, iż zarówno o wszczęciu postępowania, jak i o jego wyniku sąd zawiadomi trasata, a w przypadku weksla własnego – wystawcę i wszystkich wskazanych dłużników wekslowych.

Zadaniem Sądu jest m. in. ogłoszenie o toczącym się postępowaniu poprzez wydanie postanowienia, w którym określa treść ogłoszenia, jakie powinno być umieszczone przez wnioskodawcę w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. W ogłoszeniu tym Sąd winien wezwać wszystkich posiadaczy zaginionego weksla, aby w terminie 60 dni od ukazania się ogłoszenia zgłosili się i okazali weksel sądowi. Niezgłoszenie się w tym terminie posiadacza weksla powoduje uznanie weksla za umorzonego.

Przedkładając powyższe rozważania na realia przedmiotowej sprawy Sąd uznał, iż po stronie wnioskodawcy ziściły się wszystkie przesłanki z art. 96 Prawa wekslowego do uwzględnienia jego wniosku.

Przede wszystkim Bank (...) S.A. w C. wystąpił do prawidłowego Sądu, tj. do Sądu właściwego ze względu na miejsce płatności weksla. Została wskazana istotna treść weksla, uzyskana na podstawie kserokopii weksla, załączonej do akt niniejszego postępowania. Wskazani zostali wszyscy dłużnicy wekslowi.

Co do przesłanki związanej z uprawdopodobnieniem zaginięcia weksla Sąd przyjął, że została ona należycie wykazana przez wnioskodawcę i wbrew twierdzeniom uczestnika postępowania – wystawcy weksla – Sąd przyjął także, że nieistotne jest to, że zaginięcie weksla nastąpiło w instytucji bankowej.

Art 96 Prawa wekslowego jasno wytycza granice kognicji sądu w postępowaniu o uznanie weksla za umorzony. Zgodnie z ust. 2. tego przepisu wystarczy, aby wnioskodawca uwiarygodnił (lub uprawdopodobnił) fakt utraty weksla. Uznanie weksla za umorzony może nastąpić, jeżeli jego utrata następuje wskutek zdarzenia niezależnego od woli wnioskodawcy. Zatem to wnioskodawcę obciąża obowiązek wykazania utraty weksla. Dlatego przepis powyższy nie ma zastosowania do sytuacji, gdy wierzyciel wyzbył się weksla dobrowolnie, np. świadomie go zniszczył, bądź przeniósł posiadanie dokumentu na osobę trzecią. Obowiązek dowodu utraty weksla spoczywa na wnioskodawcy, z tego bowiem faktu wywodzi on swoje uprawnienie do jego umorzenia (art. 6 k.c.). Wnioskodawca może wykazać utratę weksla wszelkimi środkami dowodowymi, nie ma obowiązku przedłożenia dokumentu stwierdzającego jego utratę. Fakt utraty może być przede wszystkim wykazany za pomocą zeznań świadków. Należy jednak zaznaczyć, że sąd powinien ustalić nie tylko fakt utraty weksla, lecz także to, w jakich okolicznościach nastąpiła jego utrata.

W sprawie niniejszej sąd wyjaśnił i ustalił – w oparciu o zeznania B. K. i P. T., że wnioskodawca utracił posiadanie weksla i nastąpiło to wbrew jego woli. Niewątpliwie zostało wykazane, że zaszły okoliczności, które dostatecznie uprawdopodobniają utratę weksla – weksel został zagubiony, a przeszukanie wszystkich pomieszczeń Banku wraz z jego archiwum nie przyniosło rezultatu. Weksel nie był także w posiadaniu uczestnika postępowania (...) SA. Sąd dokonał oceny ww. okoliczności, które wskazały na możliwość utraty weksla i uznał je za wiarygodne.

Należy wskazać, co Sąd orzekający wziął także pod uwagę, że w orzecznictwie w zakresie uprawdopodobnienia zaginięcia dokumentu, uregulowanego w art. 794 k.p.c., które to założenia Sąd zastosował z uwzględnieniem odrębności przedmiotowej sprawy, wskazano, że okoliczność, iż wierzyciel nie wie, co stało się z zaginionym

dokumentem, nie musi świadczyć o tym, że dokument ten nie został utracony. Nieświadomość, co się z nim stało, może być przejawem jego utraty (postanowienie SN z dnia 8 grudnia 1977 r., I CZ 132/77). Także i te okoliczności, tj. brak wiedzy co do tego co się stało z wekslem, brak pewności czy weksel fizycznie „opuścił” siedzibę Banku, czy gdzieś się po prostu zawieruszył, czy nie został przypadkowo zniszczony przez jednego z pracowników Banku, etc., przemawiają za zasadnością wniosku.

Przyjmując, iż wnioskodawca wykazał, że weksel zaginął, Sąd w oparciu o art. 96 ust. 3 postanowił wezwać posiadaczy zaginionego weksla do zgłoszenia się w ciągu 60 dni i do okazania weksla Sądowi, w drodze ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o treści opisanej w stanie faktycznym.

W związku z tym, iż w okresie wskazanym w ogłoszeniu nie zgłosił się nikt z wekslem, Sąd uznając, że zostały spełnione przesłanki do uznania weksla za umorzony, w oparciu o art. 96 ust. 2 i art. 96 ust. 5 Prawa wekslowego orzekł, jak w sentencji postanowienia

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść artykułu 520 § 1 k.p.c., stanowiącego, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.